

SANSKRIT - Model Paper

Class : VII

Date: _____

भाग: - क - पठितावबोधनम्

(Literature - 30 marks)

1) अधः प्रदत्तं अनुच्छेदं पठित्वा तदधः प्रदत्तान् प्रश्नान् उत्तरत । 6 अङ्काः

“भवन्तः सर्वे पण्डिताः प्राज्ञाः च सन्ति । वदन्तु कः श्रेष्ठः ? अहम् ईश्वरः वा ?” नृपः सभायां पण्डितान् अपृच्छत् । नृपस्य भयात् सर्वे तूष्णीम् उपाविशन् । “भवान् श्रेष्ठः” यदि एवं वदामः तर्हि एतत् असत्यम् अतः पापं विन्दामः । “ईश्वरः श्रेष्ठः” यदि एतत् सत्यं कथयामः तर्हि मृत्युः तु सुनिश्चितः। किंकर्तव्यविमूढाः पण्डिताः किमपि न अवदन् ।

एकपदेन उत्तरत । $\frac{1}{2} \times 2 = 1$

१) कस्य भयात् सर्वे तूष्णीम् उपाविशन् ?

२) के प्राज्ञाः सन्ति ?

एकवाक्येन उत्तरत । $1 \times 2 = 2$

३) कीदृशाः पण्डिताः किमपि न अवदन् ?

४) नृपः पण्डितान् किं अपृच्छत् ?

निर्देशानुसारम् उत्तरत । $1 \times 2 = 2$

५) ‘पण्डिताः’ अस्य विशेषणपदं अस्ति....

अ) सत्यं   ब) प्राज्ञाः   स) श्रेष्ठः

६) ‘सत्यम्’ अस्य विपरीतपदं किं अत्र प्रयुक्तम् ?

अ) श्रेष्ठः   ब) किमपि   स) असत्यम्

(2 & 3 also as above)

4) समानपदं लिखत । Write equivalent words.

१) पण्डिताः =   २) जननी =   ३) पृथिवी =

5) प्रश्ननिर्माणं कुरुत । Frame questions for the underlined words.

१) भारतस्य उर्वरा भूमिः शस्यश्यामला अस्ति ।

- २) एषः संसारः ईश्वरस्य राज्यं अस्ति ।
३) अमृतपानेन तस्य पिपासा शान्ता देहाश्रमः अपि गतः ।

6) श्लोकमेकं अर्थेन सहितं लिखत | Write a sloka with meaning.

- १) नरस्याभरणं रूपं   २) चन्दनं शीतलं

Section II

Grammar : (30 marks)

7) एकं शब्दरूपं लिखत | - पयस्, मातृ, अन्य, इदम्

- 1) अस्मद् शब्दरूपम्   2) सर्व - पुल्लिङ्गः

8) धातुरूपं संपूर्णं लिखत | Write a dhaturup fully.

- 1) खेल् धातुः लोट् लकारः | 2) खाद् धातुः विधिलिङ् लकारः

9) उचितधातुभिः रिक्तस्थानं पूरयत | Fill in the blanks with suitable verb.

- 1) जनाः समुद्रातटे सायं _____ | (चलतु, चलानि, चलन्तु)
2) वानराः वृक्षात् वृक्षं _____ | (कूर्दन्तु, कूर्दतु, कूर्द)
3) यूयं उच्चैः _____ | (अहसन्, अहसत, अहसाम)

10) उपपदविभक्तिं प्रयुज्य रिक्तस्थानानि पूरयत | Fill in the blanks using uppada vibhakti.

- 1) छात्राः _____ प्रति धावन्ति |
१) विद्यालयः   २) विद्यालयं   ३) विद्यालयायै
2) _____ नमः |
१) सूर्यात्   २) सूर्याय   ३) सूर्य
3) माता _____ बहिः आगच्छति |
१) गृहात्   २) गृहे   ३) गृहस्य

11) Write the numbers 21 to 28 in Sanskrit.

12) अधः प्रदत्तान् शब्दान् शब्दान् प्रयुज्य संस्कृतभाषया वाक्यानि रचयत | Frame sentences in Sanskrit with words given below.

- 1) उभयतः 2) श्वः 3) इदानीं

13) संधिं संच्छेदं वा कुरुत | Join or disjoin.

- 1) श्रीधरः + यच्छति 2) ताः + गच्छन्ति 3) धेनुर्गच्छति

13) प्रत्ययमेलनं प्रत्ययच्छेदनं वा कुरुत | Join or disjoin suffixes.

- 1) देवी 2) बाला 3) हनु + मतुप् 4) विद्या + वतुप्

भागः ग - लिखितम् (20 Marks)

14) Read the following paragraph and answer the questions. 5 Marks.

कमलं भारतस्य प्रियं पुष्पम् | इदं सरोवरेषु, वापीषु च उद्भवति | अस्य पद्मं, जलजं इत्यादि नामानि सन्ति | कमलं भारतराष्ट्रस्य पुष्पम् अस्ति | इदं बुद्धदेवस्य प्रियं पुष्पम् |

एकपदेन उत्तरत | $\frac{1}{2} \times 2 = 1$

- १) भारतस्य प्रियं पुष्पं किम् ? २) इदं कस्य प्रियं पुष्पम् अस्ति ?

एकवाक्येन उत्तरत | $1 \times 2 = 2$

- ३) इदं पुष्पं कुत्र उद्भवति ? ४) कमलस्य इतराणि नामानि कानि ?

निर्देशानुसारम् उत्तरत | $1 \times 2 = 2$

- ५) पुष्पं अस्य विशेषणपदं अस्ति .....

अ) प्रियं आ) कमलं इ) वापीषु

- ६) इदं सरोवरेषु, वापीषु च उद्भवति | - अस्मिन् वाक्ये किर्यापदं किम् ?

अ) इदं आ) उद्भवति इ) सरोवरेषु

15) Write 5 sentences in Sanskrit with the help of words given below

for the illustration. चित्रलेखनम्

मञ्जूषा: (Word box)

ग्रामः, नदीतीरे, सुन्दरं, नदी,

रमणीयं, गृहं, वृक्षाः, पृष्ठतः, दूरे,

आकाशे, पर्वताः, आनन्दं, खगाः, उत्पतन्ति, वहति, भवति, अस्ति,

16) Correct the underlined words.

१) सः बाला शीघ्रं धावति ।

२) छात्राः क्रीडाङ्गने खेलसि ।

३) वयं मित्राय सह वदामः ।

४) तत्र एकः उन्नतं पर्वतः अस्ति ।

17) Complete the conversation.

अपूर्वा मम गृहस्य समीपे एव एकम् उद्यानम् अस्ति । अहं तत्रैव गच्छामि ।

अन्तरा तत्र किम् अस्ति ?

अपूर्वा तत्र विविधाः महावृक्षाः बालवृक्षाः सन्ति । तत्र वृक्षेषु विविधाः खगाः वसन्ति ।

अन्तरा तत्र के के आगच्छन्ति ?

अपूर्वा तत्र प्रातः सायं च जनाः भ्रमणाय आगच्छन्ति । बालकाः अपि तत्र क्रीडन्ति ।

छात्राः - एवम् । रामायणे किम् लिखितम् ?

शिक्षकः - रामायणे श्रीरामस्य चरितं वर्णितम् । श्रीरामः अयोध्यायाः राजा आसीत् ।

छात्राः - धन्यवादः ।

End of the paper